

Kennisnetwerk verward gedrag

Het kennisnetwerk verward gedrag draagt met praktische kennis bij aan een effectieve en mensgerichte aanpak van verward gedrag. Dit doen we door overzicht en samenhang te bieden in kennis rondom het voorkomen en aanpakken van verward gedrag.

Christine Kuiper: c.kuiper@movisie.nl

Joke van der Meulen: joke@familieperspectief.nl

<http://verwardgedrag.nl/>

Wat is een familie-ervaringsdeskundige (FED)?

- ▶ Een FED heeft ervaringskennis opgebouwd op grond van eigen levenservaring met een familielid/verwant met psychische problematiek.
- ▶ Na het doorlopen van een (rouw)proces met verdriet, pijn, verwerking en acceptatie is inmiddels sprake van een hervonden balans.
- ▶ Een FED is zich ervan bewust hoe dit proces is verlopen en welke gevoelens en behoeften hierin een rol hebben gespeeld.
- ▶ Trainen en opleiden is belangrijk, juist omdat wij als familie zelf ook zo kwetsbaar kunnen zijn
- ▶ Door de FED te betrekken bij de zorg aan familie van cliënten in o.a. de GGz en aanpalende sectoren, wordt:
  - ▶ Het herstel van familie van cliënt ondersteund
  - ▶ Het welzijn van familie en cliënt/patiënt verbeterd
  - ▶ De constructieve samenwerking in de triade van cliënt-familie-hulpverlening bevorderd
- ▶ Maar ook kan een FED meedenken over mantelzorgbeleid van een gemeente en/of belangen van familie behartigen binnen instellingen of in het algemeen.

Bron: <https://www.kenniscentrumfhrenos.nl/diensten/platforms/familie-ervaringsdeskundigheid/>

**VERSCHIL TUSSEN
KENNIS EN ERVARING**

**ERVARING KUN JE
NIET GOOGLLEN**

Loesje

ASPECTEN VAN SOFA KLANTFASEN	SAMENWERKEN ROL: PARTNER IN ZORG WAT KUN JE DOEN:	ONDERSTEUNEN ROL: MOGELIJKE HULPVRAGER WAT KUN JE DOEN:	FACILITEREN ROL: PERSOONLIJK BETROKKE WAT KUN JE DOEN:	AFSTEMMEN ROL: EXPERT WAT KUN JE DOEN:
IN DE BEGINFASE	<ul style="list-style-type: none"> • Informeren over zorgverlening en organisatie • Hoe elkaar aan te vullen in de zorg en ondersteuning • Afspreken wie wat doet 	<ul style="list-style-type: none"> • Oog hebben voor (over)belasting en behoud vitaliteit • Waarderen en ondersteunen • In kaart brengen van netwerk en/of verwijzen naar andere vormen van ondersteuning 	<ul style="list-style-type: none"> • Ruimte bieden aan voortzetting van persoonlijke relatie(s) • Privacy respecteren • Mantelzorger, familie en netwerk gastvrij onthalen 	<ul style="list-style-type: none"> • Informeren naar wensen en behoeften van cliënt • Mantelzorger vragen naar ervaringskennis en deskundigheid • Wederzijdse verwachtingen uitspreken
IN DAGELIJKSE PRAKTIJK	<ul style="list-style-type: none"> • Elkaar goed op de hoogte houden • Uitwisselen tips en vaardigheden • Evalueren van zorg en afspraken over de samenwerking 	<ul style="list-style-type: none"> • Oog houden voor (over)belasting en behoud vitaliteit • Helpen omgaan met veranderingen in ziekte en/of gedrag van cliënt • Betrokkenheid van netwerk bespreken en stimuleren 	<ul style="list-style-type: none"> • Respecteren van en ruimte bieden aan eigen gewoontes • Privacy bij toename van zorg faciliteren • Gastvrijheid bieden aan mantelzorger, familie en netwerk 	<ul style="list-style-type: none"> • Veranderingen in wensen en behoeften van cliënt bespreken • Nieuwe ervaringen, kennis en inzichten uitwisselen • Wederzijdse verwachtingen evalueren
BIJ VERTREK OF AFSCHEID	<ul style="list-style-type: none"> • Terugblikken op samenwerking • Informeren over verhuizing • In samenspraak besluiten nemen in palliatieve, terminale fase 	<ul style="list-style-type: none"> • Ondersteuningsbehoeftes, en -mogelijkheden na vertrek bespreken • Ondersteuningsbehoefte bij verhuizing bespreken • Ondersteuning bieden bij (naderend) afscheid 	<ul style="list-style-type: none"> • Versterken zelf- en samenredzaamheid • Mogelijkheden voor behoud van relatie(s) na verhuizing • Privacy bij afscheid 	<ul style="list-style-type: none"> • Tips en vaardigheden overdragen voor zorg en ondersteuning thuis • Gevolgen van verhuizing bespreken • Wensen bespreken over (naderend) afscheid

Kenmerken
mantelzorgers

Zorgsituatie

Welke mantelzorgers ervaren veel druk? ☑

Druk

Vrouwen ☑

Intensiteit hulp ☑

Aard relatie ☑
• partnerhelpers

Alleenhelpers ☑

Aard beperkingen ☑
• dementie • psychisch
• terminaal

Andere bezigheden ☑
• werk • school

Druk op de mantelzorger ☑

Netwerk ☑
• zorg delen

Professionals ☑
• voldoende hulp geven
• afstemming mantelzorger
• oog voor mantelzorger

Gemeenten ☑
• respijtzorg
• cursus, info, advies
• vindbaarheid

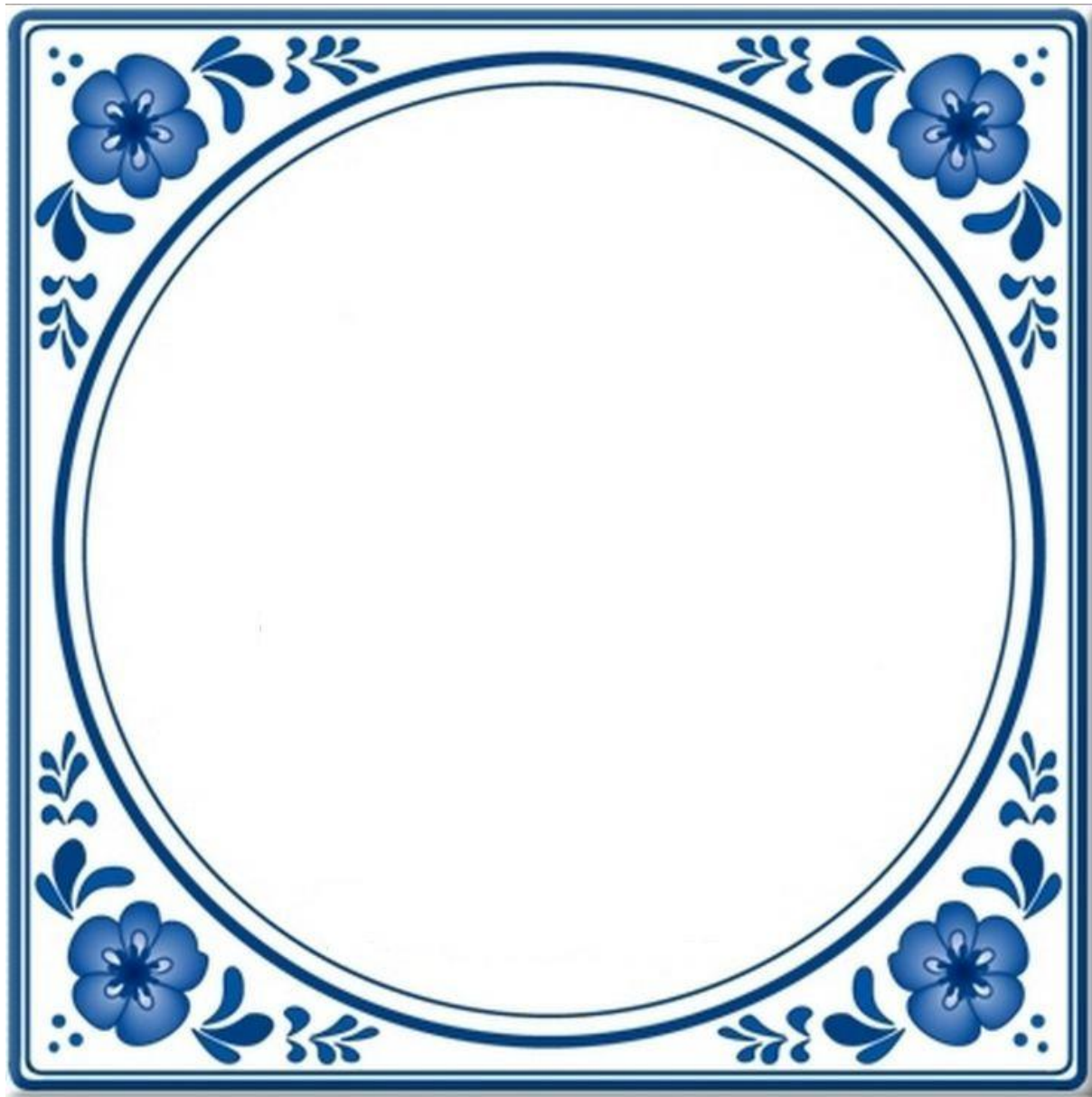

Werkgever / school ☑
• verlof • begrip • flexibiliteit

Wie kan de druk verlichten? ☑

Ondersteuning

Meer weten?

- ▶ <http://www.familieperspectief.nl/2019/11/11/nut-en-noodzaak-fed/>
- ▶ www.verwardgedrag.nl
- ▶ https://www.scp.nl/Publicaties/Alle_publicaties/Publicaties_2019/Mantelzorgers_in_het_vizier